

Motion till riksdagen 2020/21:1849

av **Johanna Haraldsson m.fl. (S)**

En trygg och förutsägbar sjukförsäkring

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över sjukskrivningsprocessen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Mellan 2007 och 2014 försvagade den borgerliga regeringen socialförsäkringen, genom att bland annat sänka sjukförsäkringsavgiften och höja den allmänna löneavgiften. Det innebar att människor fick betala sänkt skatt med försämringar i sjukförsäkringen samtidigt som regelverk stramades åt och stupstocken infördes.

De socialdemokratiskt ledda regeringarna har därefter genomfört ett antal satsningar för att stärka den svenska modellen och socialförsäkringarna, samtidigt som mer behöver göras för att få en sjukförsäkring som upplevs trygg och förutsägbar.

Det finns flera brister i reglerna som styr sjukförsäkringen. Under den pågående coronapandemin har en brist blivit så uppenbar att regeringen blivit tvungen att fatta specifika beslut. Många operationer har ställts in, och då har även den försäkrades sjukpenning dragits in. Detta problem blev påtagligt när en stor mängd människor drabbades under en kort period. Regeringen har därför fattat ett tillfälligt beslut som gör att den som fått sin operation eller rehabilitering inställd på grund av corona inte ska förlora sin ersättning. Detta problem tar dock inte slut när pandemin är över, och det fanns även före. Fler kommer att bli av med ersättning i väntan på ny operationstid även efter 31/12 2020 om inte lagen ändras permanent.

En stor del av problemen i sjukförsäkringen kan tillskrivas den bedömning som ska göras vid sjukdag 180. Då ska den försäkrades arbetsförmåga prövas mot hela arbetsmarknaden. Den regeln tvingar många gånger personer med anställning att söka sig nytt jobb, trots att deras kompetens fortsatt behövs hos arbetsgivaren. Det är ett slöseri både företags-, samhälls- och privatekonomiskt, när någon tvingas att omskola sig och söka sig till andra branscher, samtidigt som nuvarande kompetens är efterfrågad. Om den försäkrade kan förväntas återgå till arbete hos sin nuvarande arbetsgivare efter operation

eller rehabilitering vill vi att möjligheten till sjukpenning fortsatt ska finnas utan prövning mot hela arbetsmarknaden. Även för äldre försäkrade borde ålder, verklig möjlighet till omställning och möjlighet att återgå till anpassad anställning hos nuvarande arbetsgivare vara parametrar som väger tungt i bedömningen vid dag 180 och prövningen av rätt till fortsatt sjukpenning. I dagsläget är det många äldre som bedöms kunna ta ett vanligt förekommande arbete, som inte har en chans att få ett nytt ”vanligt förekommande arbete” på grund av både ålder och sjukdomsbild. I stället väljer man att ta ut pension i förtid och sänker därmed sin framtida pension.

För att upprätthålla ett förtroende för välfärden så behöver sjukförsäkringsreglerna ses över så att de upplevs som trygga och förutsebara. Reglerna som styr prövningen av rätt till fortsatt sjukpenning vid dag 180 bör då prioriteras.

Under den förra mandatperioden tog den socialdemokratiskt ledda regeringen initiativ till ett åtgärdsprogram för en trygg och välfungerande sjukförsäkring med människan i centrum. Enligt programmet ska det finnas en nolltolerans för att människor faller mellan stolarna, och vikten av att förbättra kommunikationen mellan myndigheterna betonas. Övergången mellan olika myndigheter måste säkras så att ingen riskerar att hamna i kläm, och ansvaret bör ligga på aktörerna runt den sjukskrivne och inte den enskilde sjukskrivne. Sjukskrivningsprocessen behöver förenklas och förtydligas, och i det arbetet bör tidsgränserna för omprövning av sjukpenning ses över för att skapa en process som tar större hänsyn till den försäkrades sjukdomsbild och rehabilitering.

Johanna Haraldsson (S)

Carina Ödebrink (S)

Diana Laitinen Carlsson (S)